

Nro. 13.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 14-dik napján 1795.
esztendőben.*

Békességes Hírek.

Minémű fel tételek alatt békéltek légyen meg egymással a' Spanyol király, és a' Fr. respublika, rövideden meg irtuk a' múlt kedden költ kurirunknak utolsó lapján. Akkor tett ígéretünk szerént bővebben kívánnjuk azokat Érd. Olvasóinkal közleni, még pedig tulajdon valóságokban: *A' Fr. republika és a' Spanyol Országi Catholikus király közt Báselben Juliusnak 22-dikén 1795-ben szerzett és kéz alá irással meg erősítetett békességes trakta.*

A' Fr. republika, és a' Fels. Spanyol Országi király egyenlőképen kívánván az őket egymástól el szakasztott szerentsétlenségnek, és hadakozásnak véget vetni, egyfzersmind belsőképen meg

lévén arról győzött, hogy a' két nemzet közt olly költsönös haszon uralkodjék, a' melly a' régi barátság, és egyet értésnek helyre állítását kívánja, a' Fr. respublika Basileában való követjét *Barthelemy* polgárt, Ö Catholika Felsége pedig a' Lengyel királynál és respublikánál vólt rendkívül való követjét *Friárte Domokost* a' *III Károly* király vitézi rendjének tagját rendelte ki, a' kik a' nékiek adatott hatalomnak fel tserélése után következő békességes tzikkelyekben egyeztenek meg. 1.) A' Frantzia respublika és Spanyol király közt békesség, barátság, és jó egyesség uralkodjon. 2.) Mellyhez képest a' két meg békéltet hatalmasságok közt, a' jelenvaló tractának fel tserélése után, minden ellenségeskedések szünnyenek meg, és ezen szempillantástól fogva semmiféle segítséget, contingentiát, embert, lovat, eleséget, pénzt, hadi munitziót, hajót vagy más egyebet semminémű szin alatt egyik a' másik ellen ne adjon. 3.) Eggyik meg békéltet hatalmasság sem fog a' maga tartományain az ellenség hadi seregeinek szabad által menetelt engedni. 4.) Minden jelenvaló háborúban keresett tartományait visszafizadja a' Fr. respublika a' Spanyol királynak. A' Frantziák az általok el foglaltatott tartományokból, és helységekből, a' jelenvaló békességes tractának ratifikációja után 14 nappal ki mennek. 5.) Azok az erősségek, a' mellyekről az előbbi tzikkelyben emlékezet van, az azokban lévő ágyúkkal, munitziókkal, és bútorokkal, a' mellyek tudnillik a' jelenvaló tractának ratifikációja után való szempillantásban ottan találtnak, adatassanak visszafizadja a' Spanyoloknak. 6.) Minden hadi sattszolások, requisitiók 's több effélék szünnyenek meg a' jelenvaló békességes tracta után 14 nappal. A' mi ezen idő után el vétetődne, vagy maga valóságában adatassék visszafizadja, vagy kész pénzben fizettessen ki. 7.) Mind a' két részről neveztesse ki biztosok, a' két hatalmasságok közt való határnak meg határozására, a' kiknek kiváltképen a' már háború

előtt is per patvar alatt vólt tartományoknak fekvésére kell leg inkább vigyázni. 8.) Ezen tractának fel tserélése után egy hólnappal tsak azokat a' seregeket hadgyák a' két meg békéllő hatalmasságok országaioknak külső határain, a' mellyeket szoktak a' békességben azokon tartani. 9.) A' Spanyol Ország király egészlen a' Fr. republikának engedni a' Sz. Domonkos szigetében lévő örökségét (c). Ezen tractának ki hirdetése után egy hólnappal minden ottan lévő erősségből, kikötő helyekből ki fognak menni a' Spanyol truppok, 's egészlen által adgyák a' Fr. republikának, az ottan találtatandó ágyúk, hadi munitziók, és az az azoknak védelmezésekre szükséges butorok is a' Fr. republikának fognak hagyattatni. A' kinek az ott lévő lakosok közül tettzeni fog a' Spanyol Ország király tartományaiba által menni, a' jelenvaló tractának ratificátiójától fogva számlálván

(c) *A' Sz. Domonkos szigete (St. Domingo, Hispaniola, Insula St. Dominici) az Antillai avagy Caribesi 4 nagy szigetek közül leg nevezetesebb, és tsak nem leg nagyobb e' világnak szigetei közt, mellynek kerülete 1500 Anglus mélföldet foglal magában. Rendkívül való meleg levegő egét a' tengerről fuvó szelek frisseltetik; tele vagyon erdőkkel, hegyekkel, völgyekkel és folyó vizekkel. Földje igen termékeny, nádméz, indigót, gyapotot, kakaót, kaffét, dohányt és sok gyógyító eszközöket terem, Bőséggel vagyon lova, ökre, sertése, mindenféle madara, hala, és gyümöltse. Eleinten egészlen a' Spanyolok birták; hanem az 1697-dik esztendőbéli Rysviki békességben kéntelenek vóltak annak észak és napnyugot közt fekvő részét a' Frantziáknak által engedni. A' mostani Fr. republikának engedtetett részben sok arany, ezüst, réz, és vas bányák is vagynak, és még többek vólnának, ha a' Spanyol türetlenség 23 esztendők alatt 3 millio Indusokat*

esztendő alatt ki mehet. 10.) Mind a' két nemzetbéli lakosoknak adatassanak vizsgálattal jószágaik, jövedelmeik, és vagyonnyaik. — 11.) A' kereskedés azon lábra állitassék vizsgálva a' két meg békéllő nemzet között, a' mellyen állott a' jelenvaló háború előtt. Minden Fr. kereskedőnek szabadsága legyen Spanyól Országba lévő kereskedő örökségeit vizsgálva kérni, és venni, újjakat fel állítani, úgy mindazáltal, hogy ő másokkal egyenlőképen tartozzék magát az Ország törvényeihez és szokásaihoz alkalmaztatni. 12.) Minden fogott katonák és hajók adatassanak vizsgálva egymásnak, minden rangjokra és számokra való tekintet nélkül. 13.) Még azok a' Portugallus katonák is, a' kik a' Spanyól ármádiánál, és hajókon szolgálván fogságba estek botsátassanak szabadon: nem külömben a' Portugallusok által el fogatott Frantziák is. 14.) Minden Fr. respublikával békességben, barátságban, és jó eggyeségben lévő szabad Statusokkal hasonló békeséget, és barátságot fog a' Spanyól király tartani. 15.) Magára válallya Ő Catholika Felsége a' Fr. respublika és Portugalliai, Nápolyi, és Szárdiniai királyok, a' Pármai hertzeg és több Olasz Országi Státusok közt való közbenjárást. 16.) A' Fr. respublika örömmel el fogadja ezen közbenjáróságot. 17.) Ezen békességes traktának tsak akkor lézzen ereje, a' midőn mind a' két alkuvó hatalmasság ratifikálni fogja azt, melly ratifikáció-

ki nem irtott volna onnan. Fő és anya várasa St. Domingo vagy Sz. Domonkos igen nagy és jól épült váras, sok szép épületei és jó kikötő helye vagynak. Itten szokott a' királyi fő kormányozó is lakni. Vagyon egy fő iskolája, egy fő temploma, 9 klastroma, és egy ispó-tálya, mellynek esztendei jövedelme 20 ezer aranyra megyen. Ezekből ki tettzik, melly szép aquisitiót tettek a' Frantziák a' Spanyolokkal való hadakozásban,

nak máttól fogva egy hólnap alatt, ha lehetséges lehet, fel kel tseréltetni. Ennek bizonyosságára mi alább irtak a' Fr. respublikának, és Spanyol királynak hatalommal fel ruházott ministerjei, a' jelenvaló békességes és barátságos traktát, tulajdon kezünk alá irásával, és petsétünkkel meg is erősittyük. *Báselben Thermidornak negyedik napján a' Fr. respublikának harmadik esztendejében.* — (Jul. 22-dik napján 1795 esztendőben).

*Barthelemy Ferentz.
Yriarte Domokos.*

Helvétzia.

A' mint a' jelenvaló környülállások mutattyák, rövid idő múltván Génuának sorsára fog jutni *Helvétzia*, nevezetesen a' *Báseli* kánton. A' *Conde* hertzeg corpora naponként mind jobban jobban nevedik, és a' *Báseli* Cántonon által akar bé ütni Fr. Országba. Észre vévén e' dolgot a' Helvétusok mint egyenes szivü emberek világosan ki mondoták, hogyha így történne a' dolog, ollyba fogják tartani, mintha *Conde* hertzeg hadatizenne nékik, és ök az erőszakot erőszakkal fogják visszafordítani. A' *Frauenfeldi* közönséges gyűllés is meg határozta e' dolgot, 's erre való nézve meg parantsolta, hogy a' Bernai és Tigurumi fegyveres nép *Lenoburnál* táborba szállván fel nyilt szemekkel vigyázzon a' hadakozó szomszédoknak mozdulásaira.

A' *Rohán* hertzeg corpora is a' *Conde* hertzeg kórmánya alá vetette magát — mind Olasz, mind a' déli Fr. Országból, és a' Rénusnak környékéről sok Fr. desertorok mennek *Conde* hertzeghez. Az által szökött tisztek köz emberi szolgálatot vesznek.

Hadi Környülállások.

A' Fr. nemzet nem egy forma indulattal viseltetik a' szövetséges hatalmasságok eránt. Egy-

gyikről így, a' másiktól másféleképen vélekedik és szól, 's vélekedése szerént alkalmaztattyá indulattját. — — Mindnyájan meg vallyák, hogy az Austriai ház a' leg jobb szivü 's egyenes uton járóbb hatalmasság légyen Európában. A' Prussusokon katzagnak, és világossan azt mondgyák, hogy végtére is hálójukba keritik őket. — Az Anglusokat annyira gyűlölik, hogy még nevezeteket sem szenvedhetik, minden gonofznak és a' Frantzia Országban léző nyughatatlanságoknak is őket tezik szerző okaiúl. *Pith* ministert szüntelen átkozzák, 's olly indulattal emlékeznek felőle, mint a' Magyarok e' folyó századnak kezdetében a' *Karafiról* (d). A' *Szárdusokat* nevetik, tsúfolylyák, és az Anglusok béreseinek nevezik. A' Spanyolokat természetes barátjaiknak tartják. A' *Wendei* háborút veszedelmesebbnek lenni mondgyák mind a' hadakozás módjra mind következeiseire nézve az idegen nemzetekkel való háborúnál. A' Rojalistákat és Chouánsokat azért tartják veszedelmesekeknek, mivel rendetlenül hadakoznak, 's orozva ütven a' patrióta seregekre több kárt tesznek benne, mint a' másféle ellenség 's a' t.

(d) *A' régi Magyaroknál szokásban vólt ez a' szitoknak formája: beste karafia. Némellyek a' beste kurvától húzzák ennek eredetét, de helytelenül. Tudgyuk hazánknak a' múlt századbeli történeteiből ki lett légyen Karafa. Egy ollyan vérengező ember, a' kirül soha méreg boszszúság nélkül nem emlékezhetik a' Magyar nemzet, a' ki az el múlt századnak végén sok fő Magyaroknak fejét el ütette az Eperjesi inquisitióban; a' ki sok gyakorlott kegyetlenségei után elméjében meg háborodván, sok kinok közt múlt ki e' világból. Ezt a' kegyetlen Spanyol embert annyira gyűlölte a' Magyar nemzet, hogy a' kire meg haragutt karafi síának, vagy rövidebben karafinak nevezte.*

Frantzia Ország.

Juliusnak 27-ik napja emlékezetes vólt *Párisban* sőt az egész Frantzia Országban a' *Robespierre* és vérszopó tzimborás társai meg buktatásokra nézve. Ezt a' napot mint a' leg nagyobb fene vadtul való meg szabadulásoknak emlékeztető napját úgy varta 's úgy inneplette meg a' Fr. nép, a' Convent dél előtt 10 órakor gála ruhájában fel öltözve bé ment a' gyűllés palotájába, mellynek galleriájai és karjai dugva vóltak férfiakkal és afzszonyokkal. Az Európai külső miniszterek a' nemzeti képviselőknek hátok megett ültek, az ő szokott székeikben pedig a' nevezetesebb Párisi afzszonyságok, kik között ki tündöklött a' Svéciai követnek *B. Staelnek* hitvese ama híres Frantzia finántz ministernek *Neckernek* leánya. — A' natióális musikus kar tettző musikát tsinált. Mindenek tellyesek vóltak annak hallásán való örömmel. A' Conventnek mostani előülője, a' muzsika meg szünése után ekként kezdett beszédjéhez: "A' jelenvaló nap, *úgymond*, kétszeresen szerentsés reánk nézve. — Dallaink mellett győzedelmes énekeket is fogunk énekelni. A' közjóra ügyelő Commissió azt adja általam tudtokra, hogy a' jelenvaló ülésben egy fontos jelentéssel fog néktek kedveskedni. Ekkor *Tallien* a' Fr. népnek mostani bálványa a' ki éppen akkor juta vissza a' napnyugoti ármádiától, elő állott, 's fel menvén az óraló székebe így szóllott: "Mi, *úgymond*, azért inneplük ezen napot, mivel ennek előtte esztendővel ezen rontotta le a' nép a' decemvirátusnak tyrannusságát. Melly szerentsés előfordúlt nap ez mi reánk nézve, mellyen egyszer mind a' haza védelmezőinek idegen és haza árulókon vett győzedelmét beszélhetem le tinéktek. — A' Közjóra ügyelő Commissió *Blád* deputátusra 's reám bízta az Oceánus tenger partyához való menetelt. — Reánk bízta az ellenségen való győzedelmet. — Diadalmaskodtak is rajta a' republikának hadi seregei. Láttá a' Fr. Oceánus maga tör-

vényes urait győzedelmeskedni. (Tanúbizonysága volt a' haza árulókon, és a' *Pith* zsóldosain vett győzedelemnek. Egy proclamációnkban azt mondánk, hogy hazájoknak földjére mérészlettek ki lépni de e' fogja őket el nyelni. Bé is telylyesedett ez a' jövendölés. Allig lépett ki az ellenség a' szárazra, legottan környül vette a' *Quiberon* fél szigetét *Hoche* Generális. Két izben próbálták magokat által fúrni seregeinken, de mind a' kétszer vissza verettek. Másodszor *Jul.* 16-dikán tettetésből hátát vetettek nékiek seregeink, 's mintegy egy pistol lövésnire engedték őket magok után menni, a' midőn rettentő tűz adatván reájok egyszeriben ölzve zavarodtak, és a' *Penthievre* erősségig üzetettek, mellyet árulás által hódoltattanak meg. El végeztetett, hogy ezen erősségre *Jul.* 20-dik napját követett éjjel menyenyenek vitézeink, de a' sebes esső, menydörgés, a' tenger vizének háborgásai és a' sűrű setétség miatt nem folyhatott úgy a' dolog mint a' miképen mi kívántuk volna. Az imitt amott tévelygő colonnék egymásra bukkánván ölzve elegyettek; de azért még is jó rendbe hozta őket *Hoche* Generálisnak okossága és bátorsága; már viradtakor hatalmunkban volt az erősség. *Menars* Generál adjutáns 200 emberrel azon köszikla tetejére, mellyen épült ez az erősség, fel másztak, és a' kit előtől értek mind le vagdalták. Ez a' talám egész mostani háborúban leg nevezetesebb vitézi tselekedet első zsengéje volt az azután következett győzedelmeknek. Két batalion maradván a' nevezett erősségnek őrizetében, a' többi bé rohant a' *Quiberoni* fél szigetbe, mindent meg visgált, az ellenséget fel találta 's üldözte, néhányan feladták magokat, néhányan ellent állottak de minden haszon nélkül. Töbnire mind el futottak, és egy kösziklán keresték menedék helyeket. Itten lévén capitulálni akartak, de azt felelték nékik, hogy a' respublika nem akar pártosokkal capitulálni. — 700 granatéros fel mász-

ván a' kösziklára velek üstökbe kaptak; az emigránsok pardont kértek; meg parantsoltatott nékiek, hogy rakják le fegyvereiket, és szüntessék meg a' hajókról való Anglus tüzet, mellyre azt felelték: *Hát ugyan nem láttjátok é, hogy szinte úgy tüzelnek reánk mint reátok?* Végtére fegyvereiket le rakván kegyelmet kértek, 's átkozták azokat, a' kik ezen törbe ejtették őket. Egy szóval tökéletes diadalmat vettek rajtok seregeink; 10000 ember közül egy se szabadult meg, rész szerént el fogattak, rész szerént meg öletek. És így egyetlen egy szempillantásban végső hajó törést szenvedett ellenségeinknek projectuma. Imé itt vagyon egy a' nálok lévő fegyerek közül, az ezzel könnyen meg sebesitetett állat legottan megholt, és így méreggel vólt meg kenve. Ennek a' győzedelemnek nagy bé folyása lészzen Európának mostani politika valóságába. Már is sok ezer Chouánsok tértenek vissza honnyaikba. — Az emigránsoknak meg itéllésekre egy katonai Commissió rendeltetett ki. 60000 flintát, 15000 pár csismát, sok táborigeleséget, mundurt, 6 rummal, az az riskásából készült erős itallal és égett borral terhelt hajókat nyertünk. — A' fogóságba estek között vagyon *Dolle* püspök a' vele vólt papsággal, és sok papokkal egygyütt; ezeken kívül *Schombreuil*, *Rohán*, *Dámas*, *Perigort* 's a' t. — *Tállien* beszédjének végzése után sokáig ezt kiáltozták a' jelenvalók: *éllyen a' respublika!* a' Convent pedig azt végzette, hogy a' napnyugoti ármádia igen érdemesé tette magát a' haza iránt. Azután a' *Marsiliai* éneket, *ébregy fel nép*, és több patrióta énekeket 's több hasonló viddalokat játszottak el a' muzsikusok. Végtére a' Constitutióról való tanátskozáshoz fogott a' Convent.

Ezen itten elő beszélt, mind az emigránsokra és Anglusokra, mind az egész coalitióra nézve szerentsétlen történetet a' múlt szerdán este ve költ *Bétsi* udvari diárium is elő adja 's meg

erősíti. Ellenben a' *Londoni* ministeriális újság a' még hátra lévő emigránsoknak vizsgálatására simitya és kitsinyíti a' veszedelmet. Meg vallya ugyan, hogy azon, tudnillik *Jul.* 16 dik napján történt tsatában nem kedvezett az emigránsoknak a' hadi szerentse; meg vallya, hogy sokan el hűltek közülök, hanem azzal vizgáltallya őket, hogy az Angliából segítségekre küldetett 12 ezer ember hozzájuk jutván más formába fogja dolgaikat öltöztetni. Hanem a' *Londoni* magános levelek világosan beszélik, hogy a' *Warren* admirális flottájának nagyobb része visszavért a' *Portsmouthi* kikötő helybe; hogy *Püjsace* emigráns Generális nagy nehezen menekedhetett meg a' haláltól; hogy a' K. Britanniába ki szállott emigránsok többnire örökösen emigráltak e' világból, és hogy a' fogságba estek is passust nyernek az örökös emigrációra. Ezt is hozzá teszik, hogy talán soha mérgesebb és dühösebb tsata ennél e' világon nem történt, mellyben a' patrióta katonák ki fzegezett bajonetákkal vak legyek módjára futottak a' reájok tzelzött és süttött ágyúkra, és illyetén vakmerő tselekedeteik által sok battériájokat és ágyúikat el szedték az emigránsoknak.

Noha pedig minden felől kedvezni láttatik a' szerentse a' Fr. respublikának: még is mindazáltal az egész nemzet felettébb sohajtya a' békességet, önnön maga a' Convent is meg vallyon arról győzöttetve, hogy egyedül a' békesség által lehet a' nép között való tsendességet, a' közönséges bátorságot, és a' köz jót állandó fundamentomra állítani, e' nélkül pedig minden igyekezetek hafzon nélkül való.

A' Frantzia nemzetnek erköltsi tulajdonságaira nézve is igen szükségesnek lenni itéltetik a' békesség. Egy *Republicain Francois* nevű *Párisi* Journál azt beszéli egy nem régiben költ levélében, hogy a' Frantzia Országi moralitás annyira alá szállott, hogy a' gyilkosság tsak bagatellának tar-

tassék, és hogy semmi századbéli históriák nem mutathatnak annyi példáját a' kegyetlenségnek mint a' mostani Fr. történetek. A' többi közt egy *Párisi* lakosnak példájával bizonyította állatását, a' ki le akarván feleségétül válni, annak mellyeit el vagdalta, hasába egy éles tört szúrt, 's azzal minden belső részeit ölzve martzongotta, végtére maga meleg fürdőbe menvén ereit fel mettzette 's így végzette el gonosz életét. — Ezen közönséges újság irónak meg jegyzése szerint, nagyon öregbiti a' házasságbéli el válásnak könnyüése az erköltstelenséget, sok férfiak, *ügymond*, egyedül baromi kívánságoknak tellyesítéséért házasúlnak, sok ifjú afzszonyok el vesztvén leg kedvesebb kintseket magoknak hagyatnak, és szerentséseknak állithattyák magokat, hogyha rövid házassági életekben kapott méhek gyümölsénekek táplálására elegendő tehetségek maradhat 's a' t.

Brunk Richard, *Aeschylusnak*, *Anacreonnak*, *Aristophanesnek*, *Euripidesnek*, *Zophoclesnek*, és több Görög's Deák iróknak tudós kiadója *Jul.* 18-kán Párisból Strasburgba visszament. Ez a' tudós férjfiú *Roberspiere* kegyetlen uralkodása alatt feltébb sokat szenvedett a' Jakobinusoktól, és két esztendő alatt egyik tömlötzből a' másikba hirteltatott, ki terjedt tudományánál, és fegyhetetlen életénél egyéb vétke nem lévén. A' Nápolyi királyi udvar 4 hétig tartó gyászt öltözött magára *XVII Lajos* meg gyászolására.

Nagy Britannia.

Még most sints vége a' *Londoni* kösség nyughatatlanságának; még most is hol egy, hol más féleképen nyilatkozattatyák ki a' kenyérnek szüksége, *Pith* minister, és a' hadakozás ellenvaló békételenségeket. *Jul.* 22-dikén egy katonák által nözöbe vétetett desertort óltalmok alá vettek a' zenebonáskodók, ki gúnyolták és kövekkel hajigálták a' lármának le tsendesítésére küldetett ka-

tonákat, a' kik meg bolzfzonkodván szúrás és vágás által egynéhányat meg sebesítettek közülök. Mindezekkel nem gondolván *Pith* minister, álhatatos fel tételében, és a' Frantziák ellen tovább is folytatandó hadakozásra ismét egynéhány milliót akar költsön fel venni; hanem újjabb fájdalmakat szenvedvén a' podagrától, a' levegő égnek változtatására *Londonhoz* nem mezfze fekvő jószágába ment.

A' házi vagy barna kenyérnek étele tsaknem egészlen közönségessé lett *Londonban*, minekutána önnön maga a' király jó példával előment volna, és házi kenyérnél egyebet nem enged királyi asztalára vitetni. Fejér poros haját is ritkán lehet már most ott látni, bátor a' hajporra vettetett taxát töbnire mind le fizették légyen is.

Néhány *Londoni* levelek szerént az *Orániai* hertzeg pártására állott a' *Jó reménységnek hegye* (*Caput sive promontorium bonae spei*) és tellyeséggel nem akarja az oda jutott *Hollandus* hajókat *Európába* jönni engedni. Ha ez a' hír igaz volna, igen sokat vesztenének a' *Batavusok*, mivel az által egészlen meg akadályoztatna a' napkeleti *Indiai* tartományokra való gazdag kereskedések. Mivel pedig e' történetről egy szóval sem emlékezik a' *Londoni* ministeriális újság levél, méltán lehet annak valóságáról kételkedni. A' napkeleti *Indiákról* *Angliába* vissza tért kereskedő hajókon lévő portékák 10 millió font sterlingre betsültetnek.

A' *Spanyól* király *Fr. respublikával* kötött békességnek hire kevés kedvésséget nyert *Londonban* azok előtt, a' kik *Pith* ministerrel egyet értvén továbbá is kívánnyák a' *Frantziák* ellen való hadakozásnak folytatását. Ellenben az anti-ministeriális rész örül, és sok martzongó szókkal illeti a' ministeriumot. Már is azt jövendölik, hogy a' *Szárdiniai* király is követni fogja a' *Madritti udvar* példáját. Mások abban az értelemben

vagynak, hogy a' Spanyol király azért békélt meg a' Frantziákkal, mivel titkon megígérte néki a' Convent, hogy *XVIII Lajost* királyi székbe fogja ültetni. — Ezen vélekedésnek valóságát, avagy valóságtalanságát legjobban ki lehet a' Spanyolok és Frantziák közt szerzett békeségnek tükelyeiből tanulni.

Svécia és Dánia.

A' *Kárlscrónai* hajós magazinumban egynéhány ezer átsok, és napi munkások foglalatoskodnak a' hajóknak építésében. *Kalmárban, Oelandban*, sőt a' Svéciához tartozó *Pomerániában* is igen sok tölgyfák vágatnak le a' hajóknak építésére. —

A' *Koppenhágai* kikötő helyből a' múlt hónapnak 22-dikén repült ki az Orosz flotta, és már a' *Bálticum* tengerben úszik. Ismét 26 Dániai hajókat bocsátott szabadon a' *Londoni* udvar, rész szerént meg fizetvén az azokon lévő portékáknak, költségnek, és hofszas késedelemnek az árrát, rész szerént pedig nem. A' törvényes Processusoknak meg rövidítésére minden Dániai és Norvégiai városokban egy olly Commissiók állitattak fel, a' mellyek a' pörösöknek meg egyeztetésekben fognak foglalatoskodni.

Elegyes Történetek.

Genevából az ott uralkodott zenebona és revolutio miatt 6000 lakos költözött ki. A' Római Sz. Pápához tartozó tartományokban felettébb nagy szüke vagyon a' pénznek, és már is 8 millió Scudival szaporitatott a' Statusnak adóssága. Ezen szükségnek el háritása végett el végeztetett, hogy némelly szükségtelen klastromok el törülteszenek, a' templomokban lévő, és haszonvétel nélkül való arany 's ezüst edények a' pénz verő házba vitessenek, 's végtére öregbítsen a' közönséges adó. A' minapi *Londoni* zenebona alatt szün-

telen ezt kiáltozták a' zenebonáskodók: *Nem kell sem Pith sem a' hadakozás.* — *Cito Marchio* a' Nápolyi királyi tanátsnak előülője 100 ezrendös korában tette le hivatalját. — Az Orániai herczegnek Hollandiába küldött néhány levelei elfogatván az *Amsterdami* municipalitásnak adattattak által. — A' *Londoni* kereskedők felettébb örvendenek napkeleti és napnyugoti Indiákról visszafra tért kereskedő hajóiknak szerentsés haza jutásokon. — A' Fr. katonaságnak napi zsóldja ezen hólnapnak 2-dik napjától fogva két soussal szaporitatott kész pénzben. — A' *Luxemburgi* Cs. Kir. garnizon a' múlt hólnapnak 27, 28, és 29-dik napjain érkezett különkülön kolonnében *Prágába.* — Sok nyomorúságaik után is jó színben és vigkedvel lenni mondatnak. Onnan előbbi cantonizozó kvártélyaikban fognak menni.

Kosciusko a' Lengyel revolutionális ármádiáfő vezérje, mind a' két szemére meg vakult *Pétersburgban* — de talám tsak *politice*, és nem *physice.* A' Nagy Britanniai tengeri erő 117 linea hajóból, 20 ötven ágyús hajóból, 149 fregáttából, 140 schalupból, és 425 apróbb hajókból áll. — Egy Spanyol Országi remete illyetén profétziát küldött a' múlt *Májusban* a' Spanyol királynak: A' földgolyóbisán lévő tenger kétszerte nagyobb a' száraznál; és így a' ki a' világot igazgatni akarja azon kell néki igyekezni, hogy a' tengert meghódoltathassa. — Most az Anglusok uralkodnak a' tengeren, és így a' földgolyóbisának két harmad részén; a' harmad részének tsak a' 1061-dik részét bírja Spanyol Ország; következésképen a' szigeten lakó király fog jövendőben azon uralkodni. — *Stoflet* Chouáns Generális született Német Országi fi ifjúságában jáger volt. — *Payne Tamás*, a' ki az emberiség jussairól irott könyve által magát igen híres emberré tette, nagy kedvességben van a' Jakobinusok előtt. — *Juliusnak* 3-dikán egy Chouáns vezért öltének meg a' Fr. patrióták, ki nek hólt teste meg vizsgáltatván egy Vannesi ifjú

szép afzszonynak lenni találtatott. *Ninburghoz* két mélföldnire (a' Hannoverai Választó fejedelemségben) 7000 emigránsok gyűllöttek öszve, a' kik a' *Conde* hertzeg ármádiájához menni igyekeznek. — A' Lengyel Országi revolútió alatt honnyaikból ki költözött *Lengyel és Lythvániai* nemeseknek örökségeiket sequestrum alá vetették az Oroszok, és az ő hírek nélkül leg kissebb jövedelmet sem küldhetnek azoknak igazgatói örökös uraiknak. *Brüsselben* minden közönséges bútsú járásokat meg tiltott az ott lévő nemzeti képviselő *Giront*; mindazáltal szabad azokat a' templomokban tartani. Néhány hólnapoktól fogva sok *Brabantziai* emigránsok mennek vissza hazájokba.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Juliusnak 28-dik napján. Szomorúan kell tapasztalnunk, az el múlt hólnapban a' bő terméshez való bizodalomból következett óltsóságot apródonként el enyészni. Ezen folyó hólnapnak kezdetében kezdett, és mostan is tartott essözések épen úgy el rettentettek bennünket, valamint a' tavaszi tartó szárazság, mivel a' már két hetektől fogva szüntelen csorgó leves felhők nagy munkával és költséggel kerestekbe rakott kévéinket meg veztegetvén sok helyeken ganéjjá változtatták, gazdag vólt az aratás de bezzeg szegény lesz a' nyomtatás. Az aratás alatt a' 12 forintos búza 4 forintra szállott le, sőt némelly piatzokon 40 krajtzárokon is meg lehetett a' meg szorúlt gazdától a' búzának vékáját venni, a' múlt héti vásárban pedig már ismét hét forintra lépett köble, 's a' jövőn alkalmasint 8 vagy 9 forintra is fel fog hágni. Egy Magyar újság író azt tudakozza egyik levelében, mit hívnak a' *Tiszán túl lankának*? Ezen hazában a' szilvást vagy is szilva termő 's más gyümöltsökkel rakott kereteket hívják lankáknak.

A' melly bor termő hegyeket a' tavaszi hidegek és jég essők öszve nem rontották, bő és

jó nectárral biztattyák a' szöllös gazdákat, kiválte-
képen, hogyha a' jelenvaló és következő hó-
napokban jó és állandó meleg napok járnának.

Tek. N. Bars Vármegye a' reá esett hadi
adón kívül 2621 forintokat nyújtatott bé Felséges
királyunknak a' Status jelenvaló szükségeinek ki-
pótolására. *Pest, Pilis, és Sólt* egyesült Várme-
gyéknek eddig vólt Administrátora, Mélt. *Korom-
pai Gróf Brunsvik József* úr, a' Fels. *Septemvirális*
Táblának birája *Csongrád Vármegyének* fő Is-
pányává tétetett; helyette pedig mostani Perso-
nális Mélt. Felső Büki *Nagy József* úr ö Nagysága
lett a' fent említett egyesült Vármegyéknek ad-
ministrátorává; helyette Magyar Kancelláriabéli
Referendarius és Kir. udvari Tanácsos Mélt. *Mi-
kos Mihály* ö Nagysága Sz. István vitézi Rend-
jének Titoknokjáva. Mélt. *Somogyi János* mosta-
ni Referendarius úr helyébe Székkel *Majláth*
György Consiliarius úr lépett Protonotariusságra.
Mélt. *Ócsai Balogh Péter* úr ö Nagyságát Kir. bel-
ső Státus Consiliariusságra emelte Ö Felsége.

Török Birodalom.

A' *Konstántzinápolyba* küldetett Fr. minister
Verninac polgár a' múlt *Juniusnak* 8 dikán vólt kö-
zönséges audientzián a' nagy vezérnél, a' melly
alkalmatossággal a' Török flotta és a' *Konstántzi-
nápolyi* kikötő helyben lévő Fr. hajók egy rend-
be állottak, és a' három színű vitorlát függesztet-
ték fel az admirális hajójára. A' nevezett Frantzia
követhoz való különös indulattyyát abban is ki-
nyilatkoztatta a' Fényes Porta, hogy egy com-
pánia jantsárságot rendelt őrizetére, és 20 hólna-
pig 250 piasterből álló dietát ígért udvarának fé-
nyességére. Ezt az utólsót el nem vette a' neve-
zett követ. Azóltától fogva gyakorta hozzász
conferentziát tartott a' *Reis-Effendivel*, az az, a'
külső dolgokra ügyelő belső Török ministerrel.